

**Szerkesztőség:**

Rimaszombat, Pokorági-utca  
1-ső szám — Ide intézendő a  
lap szellemi részét érdeklő  
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

**Az előfizetés díja:**

Egész évre . . . 8 korona.  
Fél évre . . . 4 korona.  
Negyedévre . . . 2 korona.

# GÖMÖR-KISHONT

## VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

**MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.**

**Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorági-utca  
1. szám a. a. könyvnyomdában.  
— Ide intézendők a kiadó hiva-  
talt illető előfizetés, hirdet-  
mény, nyilttér és egyéb felszó-  
lalások.

**A hirdetés díja:**

Egy háromhasábas petitsor tér-  
fogata . . . 12 fillér.  
**Bélyegdíj** minden beiktatás  
után . . . . . 60 fillér.

**Nyilttér:**

Egy sor . . . . . 40 fillér.

**Előfizetést elfogad** a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

**Kötelezettségek.**

A megyei székház ügye állandóan felszinen tartja megyei intézőink érdeklődő figyelmét, s miután nagy nehezen sikerült a kormány áldozatkészségét — hála az ez ügyben sokat fáradozott befolyásos vezérferfiak ügybuzgóságának — kiszélesíteni, most már halad előre a fontos kérdés megoldása, s a legközelebbi megyegyűlésen már az építkezést megelőző legfontosabb kérdések nagyrésze elintézésre nyer.

Addig azonban, míg a székház monumentális palotája a mostani Huszár-teret díszíteni fogja, sok víz folyik le a Rimán és sok agyban fog főni a gond! Mert hát nem kis zavarokat csinál egy ilyen örök időkre tervezett nagyarányú alkotás.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a város megvette a mostani székházat, hogy ebbe 1901-ben behelyezze a pénzügyigazgatóságot. Átadta a Huszár vendéglőt és ad rendkívül kedvezményes áron egy millió kétszáz ezer darab téglát, melyből már ez idén 600 000 darabot el kell készíteni. Hogy készül el, azt csak az istenek tudják, mert a bölcs előjáróság még oly nagy hatalma sem terjed odáig, hogy Aeolus és Pluvius szándékait a maga javára irányíthassa és a szárazság helyett alapos esővel áztassa meg az agyagos területet, szóval, hogy kellő mennyiségű víz legyen nyerhető a téglagyártáshoz.

Azután csinál a nemes város egy esereszerződést a nemes vármegyével a mostani székház megvétele, a Huszár vendéglő átengedése és a téglaszállítás ügyletére nézve.

Megengedjük, hogy a szerződés jogi szempontokból kifogástalanul van megszerkesztve, mert hiszen abban kitűnő, éles eszű jogászok munkálata közre, s a képviselő-testületi gyűlésen is alkalom nyílt a hozzászólásra, de nem hallgathatjuk el aggályainkat akkor, mikor ilyen nevezetis ügyletről van szó, és látjuk, hogy kereskedelmi szellem csepp sem nyilatkozik meg a szerződésben.

Ha a város a megyével köt egy szerződést, akkor tudjuk, hogy sem az egyik, sem a másik nem rövidíti meg egymást, de akkor, mikor a

szerződés esetleg vállalkozóval szemben is érvényes; óvatosnak, elővigyázónak kell lenni. Terminusokat lehetőleg pontosan kitűzni, nem a vállalkozó tetszésétől tenni függővé a határidőt, s általában nem engedni kibuvó nyílást, mert hiszen lehetséges, hogy teljesen idegen üzletemberrel allunk majd szemben, akieket a város vagy a megye „se inge, se gallérja“, s tisztán az ő személyes érdekei szerint fogja a műveleteket teljesíteni.

Azért tartjuk czélszerűnek, ha az ilyen ügyletek megkötésénél körültekintő és az ilyes-  
miben jártas kereskedőt is bevesznek a bizottságba, és úgy készítik elő alapos megbeszélés után — az esetleges praecedenseket is figyelembe véve — a közgyűlés tárgyait, hogy a képviselő-testület minden tekintetben kellő tájékozást szerezhesen.

Igy aztán nem fordulhat elő határidőben egy évi téves információ, nem lesznek felebbeszések stb. stb.

De ügyelnünk kell arra is, hogy a mennyiben határozott terminusra szóló feltételeket elfogadunk, azokat aztán pontosan be is tartsuk, és a mennyiben esetleg — közbejött akadályok miatt — azoknak nem tehetnénk eleget, jól előre gondoskodni kell valamiképp arra nézve, hogy a város kárát ne vallja a hibáján kívül beálló késedelemnek. — Ez szól a téglaszállításra, melynél abba a kellemetlen helyzetbe juthatunk, hogy esetleg idegenből drágább anyagot kell beszerezni, szól továbbá a pénzügyigazgatóság elhelyezésére, melynek akadályait esetleg el kell majd háritani és végül szól a székház idejében el nem készülése esetére, amikor a város már rég kifizette a tulajdonába átment jelenlegi székházat, de a késedelem folytán nem használhatja. A megye a vállalkozó építéssel szemben bizonyára kártérítést fog kikötni, ez viszont az alvállalkozókkal szemben, s a városnak is előrelátónak kell lennie és ez irányban kikötéseket tennie.

Ismételjük, a kötelezettségek elvállalásakor számot kell vetni háztartásunkkal, mert hiszen még hátra van több megoldásra váró kérdés, mely áldozatokat kíván a várostól: Az iskolák államosítása, új építkezés, a méntelep megtartásának föltételét képező új laktanya építése,

feleldhetetlen, s fölötté változatos kora nincs több az emberi életnek.

Itt a tövis termi a rózsát, az igaz, de így van ez jól. Mit érnének a rast gyönyörűei, ha nem előzné azt meg egy hatalmas mars, vagy egy árkon, bokron, ugaron, erdön keresztül laufschriftal és sturmmal fűszerezett gefecht? Mit érne egy ital víz szomjuság nélkül? Mit érne a katonacélt e nélkül a kis fardalmak nélkül? Tudja ezt jól minden hadi, s ha különösen, így vége felé a lenézett, de titokban irigyelt komisz czibil népből, valaki azt az ajánlatot tenné neki: „Cseréljünk!“ Igen meggondolná a dolgot, s aligha állana kötélnek.

\* \* \*

Ezredünk a Morva fővárosban feküdt, a midőn három héttel ezelőtt — hogy a novella írók kifejezését használjam — „egy szép napon“ utnak indult a hat heti lagerozással fűszerezett nagy manőverre az uborka hazájába Znaimba.

Hát kellett is az ilyen hat heti czigányéletre nagy előkészüldés. Bakkancsunk orrától, sapkánk rózsájáig mindenből újat kaptunk, hogy kitartson a lágerban, mert ott a compagne-schneider és schuster nem ér rá foltozni. Én csak az én régi kedves borjumat sajnáltam. A hátam már úgy össze szokott, úgy össze barátokozott vele; míg ez az új olyan komisz, olyan neveletlen mint-ha valamikor nem is maga szopta volna az anyját. Mindjárt az első nap kikezdte a hátam, s még a mai napig sem békültünk ki egymással. Ez pedig baj, mert itt nem lehet azt mondani, hogy: „Ez nem jó, másat kérek!“ Mert a katonaságnál azt tanítják, hogy mindenből az a legjobb a mit kap az ember. Mindenből, még a kurtavásból is a legjobbat adják. Csakhogy míg ama ruházati cikkekét rendszeren az jellemzi, hogy az illetőt néha keresni kell benne, addig bő vaskaperecet katonáknál még nem láttak. No de hát így is jó!

s a Tompa-szobor létesítése, leleplezése, a tér parkirozása stb. stb. Olyan kötelezettségekkel pedig, melyek a különben is erősen igénybe vett polgárságot újabb megadóztatásokkal terhelné, nem igen tudnának az emberek megbarátkozni. Soha sem szabad szem elől téveszteni a „quid valeant humeri, quid ferre recusent“ elvét, s akkor nem lesz zugolódás és elégedetlenség az anyagi túlterhelés miatt.

**Városi közgyűlés.** Szab. Rimaszombat r. t. város képviselő-testülete által a f. évi szeptember hó 7-ik napján **d. e. 9 órakor**, a város közházánál megtartandó közgyűlés tárgysorozata:

1. Állatorvosválasztás az alispáni hivatal által kitűzve.
2. **10 órakor:** Földmívelésügyi miniszteri rendelet a méntelep kibővítése iránt.
3. Pusztá szabadkai malom bérbeadása iránt tartott árverés, ezzel kapcsolatosan Boros Pál utóajánlata.
4. Jellinekkel kötött csereszerződés 1618. számú határozattal kitűzve.

Gömör-Kishont t. e. vármegye törvényhatósági bizottsága által Rimaszombatban, 1899. évi szeptember hó 12-én tartandó rendkívüli közgyűlés

**t á r g y s o r o z a t a:**

1. A jelenlegi vármegyei székház és a „Huszár“-telek megcserélésére vonatkozólag készített szerződés jóváhagyása.
2. A létesítendő új székházépület építésére benyújtott s felbontott ajánlatok közül a legelőnyösebbnek mutatkozó ajánlat kiválasztása, elbírálása, s az illető ajánlattevővel megkötendő építési szerződés jóváhagyása.
3. A vármegyei új székház építésére beadott ajánlatok átszámításának eredményét feltűntető mérnöki munkát.
4. Kereskedelemügyi miniszteri rendelet a királyi államépítészeti hivatalnak az építendő új székházban leendő elhelyezése tárgyában.
5. Alispáni jelentés a vármegye tulajdonát képező tornallyai orvosi lak eladása végett megtartott árverési eljárás sikertelensége tárgyában.
6. Az új vármegyei székház építésénél szükséges művezető díjaira vonatkozólag Ziegler Géza mérnökkel megkötött szerződés.
7. A kurinci m. kir. földmives iskolánál megüresedett egy alapítványi helynek választás utáni betöltése.
8. Vármegyei gazdasági egyesület előterjesztése az apaállatok vizsgálatának módozatai tárgyában.

Mikor azután minden új volt rajtunk s az öreg (kapitányunk) azt is megszámlálta, hogy benne van-e minden bakkancs-talpban a vorschift szerint megkívántató negyven darab gömbölyűfejű szög; s mikor megpakolt borjunkt úgy duzzadt, mint egy szerencsésen lemmaturázott ifju keble a reményektől, akkor hajnali két órakor megszólalt a napos káplár költő szava, s nyomban rá fölhangzott a tagwach. Öt órakor indultunk, így tehát nem is költöttek jökor. Mert hiszen katonáknál nem azt tartják, hogy: „Inkább pár percczel hamarabb, mint később,“ hanem e mondást akként variálják: „Inkább egy-két-három órával hamarabb, mint egy percczel később.“

Három órakor már sorakoztunk, a mikor az őrmesterünk még egyszer végig mustrált bennünket, fél négy órakor már a subaltern tisztjeink vetek elő bennünket, mert egy negyedórával később az öreg tartott utolsó szemlét felettünk. Ezután kapitányunk levezetett a zászlóalj gyülekező helyére, a hol is az őrnagyunk a négy századot alaposan szemügyre vévén, egy negyed ótra az ezred gyülekező helyére vezetett, a hová pár perc alatt a többi három zászlóalj is megérkezett. Végre megpillantottuk az ezredesünket is, ki a nyomban utána érkező brigaderosunknak tisztelgést vezényelvén, jelentését megtette. S ekkor elkövetkezett az ünnepélyes pillanat, mielőtt hosszú időre elhagytuk volna a morva metropolist, imához vezényelték. „Zum Gebet!“ hangzott föl a vezényszó. Ezredünk zenekara rövid ima-darabot játszott, azután ócska kaszárnyánk ócska nagy kapujának mindkét szárnya kinyílt, s mikor bezárult utánunk, csak az őrszolgálatok teljesítésére hátrahagyott kis különítményeink kopogása árulta el az üres folyosókon, hogy nem maradt teljesen gazdtalanul.

Vig zeneszóval haladtunk Brünn utcaim végig. A kora reggeli óra daczára két oldalt a járók szélén a kivánsiak s érdekeltek sűrű sorfala között. Mert hiszen

**T Á R C Z A.****A láger felé.**

Irta: K. LÁSZLÓ.

Harmadik hete immár, hogy én is a „Ferencz Jóska táborában fűzöm a bakancsom“. Fülünk, szemünk, száunk nap-nap mellett tele megy porral. A szemünkre néha alig látunk, fogunk alatt recsegnek a parányi finom por- és homokszemecskék, melyek ellen nincs védekezés. Vadászblozsunkon átüt az izzadság, arcunkon csurog a veríték; nem tréfa dolog a háború, még békében sem.

A környékbeli kakasokat hajnalban a mi lármánk veri fel, s mire visszakerülünk a „lógerba“, más jógyomru ember azt is rég elfelejtette, hogy mikor ebédelt. De azért, ha úgy tanyánkra visszavetődve — a felsőbb katonai gondviselés jóvoltából, nem éppen édes teherrel megpakolt — borjumat a puceromnak további gondjaira bízhatom, olyan csendes, nyugodt, édes megelégedéssel gondolok arra, hogy: egy napocskával megint kevesebb van hátra. Hej pedig tudom, nem szép ez tőlem, hogy ilyesmire gondolok, rut hálátlanság a gondviselés ellen. Hányan volnának, a kik szívesen cserélnének velünk, hányan szeretnék még egyszer azok közül a borjut czipelni, a kiknek a friss borjuszelet megrágása is munkaszámba megy immár.

Láttam én már generálist, a ki szívesen cserélt volna egy hadnaggyal. S ne is vegye tőlünk rut hálátlanságnak a gondviselés, ha a napokat kalendárium nélkül is jobban tudjuk, mint maga a kalendáriumesináló; mert a míg katona lesz, addig a „napocskákat“ mégis csak számlálni fogják. Nem pipogyságból, mintha azt a kis „kriegs bepakkungot“, azt a kis port, meg azt a kis meleget nehéz lenne elviselni, nem, mert hisz ily érdekes

9. Az árvíz által károsult újfeledi lakosok részére inséges segélyt iránt beadott kérvény.

10. A községi és szegényalapi költségvetések s számadások jóváhagyása érdemében beadott számvevőszégi jelentések.

Ezen kívül még a közgyűlés napjaink netán beérkező s természetüknél fogva soronkívüli ellátást igénylő egyéb ügyek.

## Vasutügy és iparfejlesztés.

(Gömör megye iparának szakszerű fejlesztése érdekében.)

Többször volt már alkalmunk egyes kormányfőfiaknak a felvidéken tett hivatalos látogatásáról magasztaló híreket olvasni és ugyanannyiszor Gömör megyéről, — mintha az nem is tartozna a felföldhöz, — egy árva szót sem hallottunk.

Miből ered ez a nagyfokú közönyösség, melyet a tovább fejlesztésre rég megérett iparunk és vasutügyünk iránt nemcsak mi magunk viseltetünk, de az iparügyek tanulmányozásával megbízott vezérferiák is eddig általában véve tanúsítottak, nehezen volna megmondható.

Azonban legyünk türelmessel és várjuk be a szélesebb látókörről bírók felsőbb intézkedéseinek sorrendjét. A felföld iparának korszerű fejlesztése már több irányban erősen folyik. — Tanuskodnak erről a füstölő nyulánk kémények után távolról felismerhető gyári épületek, a mellettök fűrgő tovább robusztos vasuti vonatok és a nagy költségen, s még nagyobb gonddal szervezett iparoktatási intézetek, mint a kor szellemével lépést tartó haladás szilárd alapjának legszembevetőbb bizonyítékai.

Szepes megyében a kisipar fejlődése teljesen biztosítva van. Az alapkövek alkalmas talajra helyeztetek le. Szolgáljon egyelőre ez is megnyugtató reménysugár gyánant mindazoknak, a kik e fontos intézményeket eleinte kételkedve fogadták vagy az általuk elérendő eredményről kicsinylőleg nyilatkoztak. E tekintetben a kormány maga végezte a nehéz utóról és alapozó munkát.

A vasuti forgalom és az ipar jelen állapotáról, illetőleg a végzett munkálatok eddigi eredményéről személyes meggyőződést szerzendő, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur július hónapban a felvidéket járt.

Derek miniszterünk mindig kellően méltányolta az elődei által kezdeményezett intézkedéseket, helyes érdekekkel becsli ezek nemzetgazdasági és kulturális célját, miért is egész odaadással faradozik, azoknak minél szélesebb körű kiterjesztésén, teljes érvényre jutásán.

Meggyőződhetünk most nemcsak gyökeres segítséget nyújtó eddigi tervszerű működéséről, hanem arról is, hogy a felvidék ipari állapotának — személyes látogatása közben végzett alapos tanulmányozása után — ő maga akarta megvizsgálni, ő maga akarja megítélni a sokféle baj okát és ő maga akar ezután annak mielőbbi elhárításáról gondoskodni, ott — a hol legégetőbb szükségét látja.

Ezek után miért ne lehetne nekünk is reményünk arra, hogy élesen látó lelki szemének figyelme nemsokára az általános elismert iparvidék felé irányul és csakhamar észreveszi ezt a mostoha bánásmódot, melyben eddig részesült s felismeri a jelen helyzetünk ebből eredő gazdasági tökéletlenségét.

A jóakarát mindenestre meg van, csak nem volt talán, a ki éber figyelmét ide irányította, nemes munkálkodását ide terelte volna a felvidék eme rejtett zugába, Gömör megyébe.

Idővel talán hozzánk is eltéved egy-egy iparfelügyelő vagy miniszteri biztos, a ki majd az itt tapasztalt egészségtelen kisipari viszonyok mikénti javításáról részletes jelentést készít és hosszú javaslatot terjeszt fel. Reméljük ennek legközelebbi beteljesülését.

De ne várjunk addig tétlenül, hanem készítsük elő a talajt és munkálkodjunk csekély erőnkhöz képest saját érdekünkben ez ügy legalább részbeni előbbre vitelén.

Mint a napilapokból tudjuk, e miniszteri látogatás kiterjedt főleg a kassa-oderbergi vasut tátravidéki részén és a vágvölgyi vasut mentén viruló hírnevesebb ipartelepek és a szakiskolák megtekintésére. E mellett azonban különös megfigyelés tárgyát képezte az árvavölgyi, a zsolna-rajecsvölgyi, a csorbatói, a poprádvölgyi és a tátralomniczi vasutak gyönyörű vidéke is.

Utóbbiak nemcsak ipari szempontból, de természeti szépségüknél fogva szinte megragadják és lekötik a természet nagy alkotásai iránt fogékony keblű arra utazónak figyelmét.

az a sok katona népség bizony mégis csak sok őrült hagyott maga után hátra. Ha ezredünk legénységének a bölcsőjét ott valahol a Tisza, vagy Sajó mentén ringatták volna, bátran eldőlhatták volna, hogy:

... Száz ablakból, száz kis lány  
Nyujtja a kezét ...

De mivel tulnyomó része Magyarországot csak hiből ismeri, nyájas vigyorgással válaszoltak a búcsút integető hófehér karoknak. Egy kis irigység már engemet is majd elfogott, a mikor egy-egy újabb keszkenőt lobogtató gömbölyű kart pillantottam meg, egyik vagy másik ablakban, különösen a mikor Friczi kollegám állítólagos unokanővérének a sírástól veresre dörzsölt szeméire tévedt tekintetem. Isten látja lelkem, de gyanusnak tűnt fel e mai hamis világban a rokoni szeretet ily eclatans megnyilvánulása.

Eleinte még a nóta is ment, de hogy a kilométert jelző oszlopok száma szaporodott, s a kulacsok tartalma egyre lejjebb fogyott, csillapodott a nótaügyi kedv. Morvában és Csehországban majd minden falu „vicsz”-re vagy „hecz”-re végződik. S mikor végre két óra felé egy csomó ilyen viczen és hezen, úgy mint Danowitzon, Niklowitzon, Gaiwitzon stb. áthaladtunk, megérkezettünk Budkowitzra első napi marsunk végállomására. Hátra volt még két napi mars Zuaimig. Budkowitz végén a kvártélycsinálók alkották a fogadó és elszállásoló bizottságot. Századunktól előre küldött kvártélycsináló altiszteink el is kalandoztak bennünket kijelölt tanyáinkra. Szerény kis cseh fészek volt ez a Budkowitz, alig volt benne több harminczöt háznál, s így dacára annak, hogy e helységbe csak a mi zászlóaljunkat helyezték el, nem csudálkoztunk azon, midőn egy csűr elé megérkezve, ajtajáról a következő, krétával írott sorokat olvastuk le: \*te. Reg. 5. Comp. 1 Pferd. 72 Mann.

(Folytatása következik.)

Remek, szép vidék is ez az erdőkoszorúta magyar Svajcz. A hajnalpiros bitorfényében rózsaszínű havas bércekkel tündöklő háttérrel főséges látványt nyújt.

Talán a nagy hírnevű Tátravidék — az ott gyakorlatban megforduló államférfiakra gyakorolt — ez ellenállhatlan vonzóereje is hozzájárult a szakiskolák ily gyors egymásutánban való felállításához vagy a vállalkozó szellemű szepesi szomszédaink évtizedes ipari tapasztalatok folytán kifejlődött előrelátó élelmessége eredményezte-e ezen korszakalkotó iparoktatási intézményeknek fokozatos sorrendben történt megvalósítását.

Vagy valami elsőrendű magasabb politikai érdek miatt kell Gömörnek még most nélkülöznie a szélszerűbb vasuti összeköttetés előnyeit és a szakiskolák iparfejlesztő hatását?

De hiszen megyénk felsővidéke is része a Tátravidéknek. Változatos alaku hegyeink az Alacsony-Tátra hegység rendszeréhez tartoznak. Sok drága kincs van még itt eltakarva és érintetlenül hever az anyaföld mély ölen. A mi vidékünk is természeti szépségekben gazdag. Van — a dobsinai fenyves erdők árnyékában mintegy elrejtve — világhírű jégbarlangunk, mely villamos fényben uszó pazar jégalakzataival, meseszerű tündéri pompájával a kedélyre leirhatlan benyomást gyakorol.

És a nagy világ zajától szerényen meghúzódó, de nem kisebb hírnevű csepkőbarlangunk, a „Baradla”, Aggteleken; mely rendkívüli nagy kiterjedése s nem kevésbé szép csepkő-képződményeinek óriási méretei által mulja fölül az élénk képzelő tehetségű látogatóknak e barlang alakulása iránt táplált minden szórakozását.

Hanem e nevezetességeink a vasuti vonalaktól bizony kissé távol esnek és főleg e miatt nem örvendnek oly nagy látogatottságnak, a milyen őket — hasonló természeti csodákhoz viszonyítva — méltán megilletné!

Vasutügyünk újabbán ugyan — a Pelsőcz-Murányi a Pelsőcz-Nagy-Szlabosi szárnyvonalak és a Tiszolcz-Zólyom-brézói csatlakozási vonal megnyitása óta — tetemesen javult; itt azonban nem szabad sokáig megállapodnunk, mert a Szepességgel tervezett vasuti összeköttetésnek égető szükségét már igen régen érezzük.

Régi terv ez, de mit ér, ha ennek megvalósítása évről-évre elhalasztatik a messze jövőbe.

Kisiparunk telrűssítését is ez fogja előidézni, legalább némileg, mivel a vasutügy és az iparfejlesztés egymással karöltve jár. — Különösen áll ez a hegyes-völgyes vidékekre.

Mert míg az alföldi vasutakon a buza, liszt és egyéb élelmi szerek szállítása képezik a vasuti forgalom fő tárgyát, nálunk a szállítás főleg érczek, tüzelőanyagok, nyers-vas, faárk és kész ipari cikkek továbbítására szorítkozik.

A legtöbb tárgynak előállításához szükségelt nyers anyagot termelési helyéről a vasut hozza a feldolgozási helyekre és innen a kész tárgyakat ismét a vasut viszi a távolabb fekvő élénk kereskedelmi piacokra, a hol könnyen hozzáférhetővé válik a nagy fogyasztó közönségnek.

Ezen szélszerűnek bizonyult eljárás — a jelenkor vívmányai alapján gépek segítségével végbemenő gyártási módok mellett — ma már oly általános szokássá lett, hogy a most kifogástalan üzemképességnek örvendő gyárak, (a már meglévő vasutak nélkül) a kedvezőbb vasuti hálózattal ellátott vidéken fennálló gyárakkal szemben a fuvarozás drágasága miatt nem volnának képesek versenyezni.

Az első gőzerőre berendezett vasutat Stephenson angol géptechikus a múlt század végén egy nagy bányatelepen hozta üzembe, a hol kőszén szállításra szolgált. — Manapság már minden nagyobb gyár igyekezik legalább iparvasut segítségével a nagy vasuti hálózattal szoros összeköttetésbe lépni és ezáltal — habár nagyobb tökebefektetés mellett — biztosítja magának az időjárástól független, kényelmes, gyors szállítás számtalan előnyeit.

Nagyobb gyárak, ipartelepek tehát szükségképpen a modern közlekedési eszközök szaporítását, új vasutak építését mozdítják elő és viszont több irány felé vasuti vonalakkal bíró vidék alkalmas helyet szolgáltat gyartelepek létesítésére. A különféle gyárak nagyban járulnak hozzá a vasuti forgalom élénkítéséhez, a vasutak pedig a gyári élet teljes felvirágzását idézik elő. Az egészséges alapon megindult iparfejlesztés a vasutügy fejlődését is maga után vonja és viszont a vasutügy fejlődésének magasabb fokánál az ipar fejlesztése könnyebben, rationalisabban eszközölhető. — Az ipar okszerű fejlesztésénél ennél fogva nemcsak figyelembe kell vennünk a vasutügyet, mint főtényezőt, hanem ezeket mint egymással szoros összefüggésben levő iker-testvérekre nagy gondot kell fordítanunk. A vasutügy rendes menetének, a vasutak fejlődésének biztonságának biztosítása kedviért egyidejűleg az ipart is fejlesztenünk kell.

Ezen általános jellegű problémák mellett, különösen a kisiparosok helyzetének javítása lép előtérbe és mielőbbi megfontásra vár.

Nagy sikert ígérő működési tere, aranybányája van nálunk a vasuti és ipari ügyek gyakorlati politikusanak, a hol tehetségét még alkalmasan érvényesítheti. — Mert meglévő régi iparunk számos bajjal küzd; szegény mesterembereink tulnyomó része — kellő támogatás nélkül — nem képes lépést tartani a haladó korrall és nem bír megfelelni a modern követelményeknek.

Kisiparunk szakszerű átalakításra, megújításra szorul.

Nem kis lendületet okozna ez ügyben, ha a vonalszakasz rendszerű személydijszabáshoz hasonlóan az ipari nyers anyagok és a magyarhoni gyártmányok szállításánál szintén olcsóbb kedvezményes viteldíjak lépének életbe. — De ez már inkább országos érdek, melynek kieszközölése és keresztülvitele nem tartozik a mi szerény hatáskörünkbe.

Ezzel szemben segítségünk más módon a mesteremberek korlátolt anyagi helyzetén. — Gondoskodjunk szegénysorsu iparos fiúk szakszerű képzéséről. — E végből nyissunk utat Gömör felé a szepesi szakiskolák kulturmissziójának, a kisipar izléses fejlesztése érdekében.

Csak ha e határszéli sorompókat eltávolítottuk, melyek most szegény ember előtt a szakképzés útját elzárják; csak miután ez irányban is a felmerülő nehézségeket legyőztük, lehet jogos reményünk arra, hogy fiatal iparosaink biztos léptekkel, akadálytalanul haladassanak a technikai és művészi iparágak aranylásos nagy mezején.

Gaál János.

**Gyászisteni tisztelet.** Feledhetetlen emlékü Erzsébet királynéknak gyászos elhunytának évfordulóján, *foljót hó 11-én* a róm. kath. templomban gyászisteni tisztelet fog tartatni, mely alkalommal az elhunyt nagyszonyunk emlékére szentelendő „örökimádás”-nak nevezett templom javára rendezendő gyűjtést két uri hölgy volt kegyes elvállalni. Ezen gyűjtést a következő vasárnap is folytatni fogják.

**Városi közgyűlés.** Mult hó 31-én városunk képviselőtestülete Szabó György polgármester elnöklete alatt közgyűlést tartott, melynek fő tárgya volt az új vármegyei székház építéséből kifolyó eseregyben a szerződés elfogadása. Alig lehetett összehozni a képviselőtestületi tagokat, hogy a törvény által előírt számban megjelenjenek, s így e fontos ügyben határozatképes legyen a gyűlés. Mikor aztán a kellő szám meg volt, felolvastatták a szerződés, azonban ebben az alakban nem volt elfogadható, hanem a közgyűlés szavazás útján határozta el azt, hogy egy bizottság: a polgármester, főjegyző és városi ügyész az alispánnal — mint a megye képviselőjénél — a módosításokat előterjessze s ezek értelmében véglegesen kössék meg a szerződést, hogy az a folyó hó 12-én tartandó megyegyűlés által megerősíthető legyen. Foglalkozott a közgyűlés Pitta Lipót kérvényével, melyben a város kötelekbe való felvételét kéri. A kérelmet a város teljesíteni fogja, mihelyt a nevezett megszerzi a magyar honossági jogot. Végül a legtöbb adót fizetők névjegyzékéről készített kimutatás felülvizsgálatára Baksay István, dr. Löcherer Tamás, Soós Ferenc bizottsági tagokat és Nagy Ferenc főjegyzőt küldte ki a közgyűlés.

**Kinevezés.** Hoznek János, vármegyénkbeli illetőségű, beszercezbányai kincstári ügyészt a pénzügyminiszter jogtanácsossá nevezte ki.

**Jegyző választás.** Sumjác község jegyzőjévé, az eddigi helyettes minőségben működő Szontagh László választott meg egyhangulag.

**Negyedszázados ünnepi közgyűlés.** A gömör-kishontvármegyei általános tanító-egyesület negyedszázados munkássága megünneplésével kapcsolatos XXV. közgyűlést f. évi szeptember hó 11. és 12. napjain Tornallyán az ev. ref. templomban fogja megtartani, melyre az egyesület tiszteletbeli, alapító, pártoló és rendes tagjait, a társesegületeket, valamint a tanítástgy barátait meghívja az elnökség. Nagy kár, hogy a közgyűlés napját éppen akkorra tűzték ki, mikor városunkban a törvényhatóság tart közgyűlést, és így sokan akadályozva lesznek a közgyűlésen való megjelenésben olyanok, kik azon résztvenni óhajtottak s megjelenésüket biztos kiállításba helyezték. — *Az ünnepély sorrendje a következő:* 1. Szept. hó 11-én délután 5 órakor választmányi ülés az izz. iskolában. — 2. Szept. hó 11-én délután 6 órakor előértekezlet a közs. leányiskolában. — 3. Szeptember hó 11-én este 8 órakor hangverseny. — 4. Szeptember hó 12-én délelőtt 9-től délután 1-ig közgyűlés az ev. ref. templomban. — 5. Szeptember hó 12-én déli 1 órakor közebed. — 6. Szeptember hó 12-én délután 4 órakor kirándulás az aggteleki barlangba. — *A közgyűlés tárgysorozata:* 1. a „Hymnus” elneklése. — 2. Elnöki megnyitó beszéd és a vendégek üdvözlése. — 3. A gömör-kishontvármegyei általános tanító-egyesület 25 éves története. Előadja: Szombathy László egyesületi főjegyző. — 4. Választmányi előterjesztés tiszteletbeli tagok választása ügyében. — 5. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur önmagyméltósága által a magyar nyelv sikeres terjesztéséért jutalmazott tanítók jutalmadjának átadása Hámos László főispán ur által. — 6. Főjegyzői jelentés az egyesület múlt évi működéséről. Előadó: Szombathy László. — 7. „A földrajz tanítása a népiskola III-ik osztályában” című tétel tárgyalása. Előadó: Törköly József rimaszombati közs. isk. igazgató. — 8. A tankötelezettségnek a gyermek 7-ik évében leendő kezdetére vonatkozó indítványok tárgyalása. Előadó: Váry János rimaszombati közs. isk. tanító. — 9. Egyesületi ügyrend revíziója. Előadó: Spangél Mihály dobsinai közs. isk. tanító. — 10. A „Tanítók Háza”. Előadó: Járóssy Endre rozsnói áll. iskolai igazgató. — 11. Választmányi előterjesztés a segélyek kiosztása tárgyában. — 12. Egyesületi pénztár múlt évi számadásának és jövő évi költségeloirányzatának tárgyalása, kapcsolatban a pénztárt vizsgáló bizottság jelentésével. — 13. Könyvtárnoki, tanszermuzeumi, ügykezelési és szerkesztő-bizottsági jelentések. — 14. Indítványok. — 15. Elnöki bekezesztő. — 16. A „Szózat” elneklése.

**Iskolai beiratás.** A községi elemi fiúiskolába f. hó 5 ig 125-en, az elemi leányiskolába 98-an iratkoztak be. A beiratások 2-án kezdődtek, s lapunk zártakor még javában folynak.

**Megeyi virilisek jegyzéke.** A vármegye főjegyzője — mint az igazoló választmány jegyzője — most állítja össze a törvényhatósági virilisek jegyzékét. Ha az ideiglenes — hirdetményileg közzéteendő — jegyzékből valaki az adatok netáni hiányosságából ki maradt volna, s a végleges jegyzékbe való felvételre jogos igényt tart, a kitűzendő határidőn belül jelentkezhetik.

**Hivatal elhelyezés.** Az új vármegyei székház építésénél tudvalevőleg az államépítészeti és tanfelügyelő-ségi hivatalok elhelyezését is tervbe vették. A vármegye feliratot intézett a kereskedelmi és a vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz az iránt, hogy a két hivatal elhelyezését 350, illetve 250 frt évi bérfizetéssel hagyja jóvá. A miniszteriumok ez ügyben most rendeletet adtak ki és ez uton járultak hozzá a felterjesztésben kifejezett kívánalmakhoz.

**Bányászati kongresszus.** Az Iglón mult hó 26—29-ik napjain megtartott országos bányászati és kohászati kongresszuson a vármegyei területén működő bányászok és kohászok közül a következők vettek részt: *Benedicty* Kálmán Koburg hercegi bányagondnok Dobsina, *Botár* Gyula bányamérnök Tiszolcz, *Galotti* Miksa főmérnök Pohorella, *Heinzelmann* Alfréd vasgyártulajdonos Hisnyóvíz, — *Hermann* Sándor bányagondnok Csetnek, *Hönsch* Ede bányagazgató Putnok, *Kontsek* Pál kohótszít Alsó-Sajó, *Loványi* Hugó mérnök Sztraczena, *Ruffinyi* Jenő bányagazgató Dobsina, *Sárkány* Kálmán vasgyártulajdonos Dobsina, *Sárkányi* Miksa igazgató Csetnek, *Schreder* Gyula igazgató Pohorella, *Szontagh* Béla polgármester Dobsina, *Szlovenszky* Vilmos mérnök Nyustya.

Likér. *Wach Ferencz* mérnök *Bettler*. A kongresszuson való részvételüket 116-an jelentették be, köztük *Dr. Wekerle Sándor* közg. bírósági elnök, *Dr. Münnich Aurél* orsz. képviselő és több miniszteri tanácsos stb.

**Ünnep.** Az izraelita nép folyó hó 5—6-ik napjain nagy ünnepet ült. Ekkor lépte át a sok hányattatáson és sorscsapáson átment, s a gondviseléstől esodaszerűen fentartott maroknyi nép az 5660-ik esztendő küszöbét. Izraelita polgártársaink e két napon a templomban ajtatoskodtak s a kereskedők üzleteiket zárva tartották. A hálás hitfelekezet imádságában a király és az uralkodóház boldogságáért is könyörgött e szent napon. Boldog újévet kívánunk izraelita polgártársainknak!

**Athelyezés.** A helybeli posta- és távirahivatalhoz *Kmetthy* Karoly posta- és távirai segédtsízt helyeztetett át.

**Orvosok kongresszusa.** Az országos orvosszövetség ez idei kongresszusát szeptember hó 10—11-én tartja Nagyváradoon, mely alkalommal az ország minden részéből összeseregleg orvosok a város vendégei lesznek. A kongresszuson a gömörmezei fiókszövetséget, eddigi értesülésünk szerint *Dr. Löcherer Tamás* elnök, *Dr. Kármán Aladár* titkár, *Dr. Krecs Gyula* (Vashegy) és *Dr. Kengyel János* (Csetnek) választmányi tagok fogják képviselni.

**Mulatság.** A polgári olvasókör vasárnap délutánra hirdetett táncmulatsága a délutáni kedvezőtlen idő miatt nem volt megtartható a kertben, s így este a kör nagytermében gyülekezett a közönség, mely aztán a kora reggeli órákig együtt maradt és kitünően mulatott.

**Közszégi körjegyzők közgyűlése.** A vármegyei közszégi körjegyzői egylet évi rendes közgyűlését 1899. évi szept. hó 9-ik napjának d. e. 11 órakor Murány városában tartja meg. A meghívókat *Fridrik Vilmos* elnök küldte szét. A közgyűlésen — melyet kedvezőtlen idő esetén a vendéglő nagytermében tartanak meg, *Czibur Elek* felolvasást tart Murány vár történetéről.

**Ünnepelt tanító.** A kishonti ág. hitv. evang. tanító-testület augusztus hó 30-án szép jelét adta a kartársi szeretet és hálának, amidőn is egyik — 40 évi szolgálat után nyugalomba vonult, érdemeiben megőszült kartársát, számos éveken köztiszteletben álló volt elnökét: *id. Farkas Józsefet*, közgyűlési határozata értelmében, az egylet körül szerzett érdemei elismerésül s közszerepetnek zálogául, életnagyságu fényképével tisztelte meg. Az igazán remekül sikerült fénykép, amely *Andrássy László* helybeli fényképész műtermében készült az egylet jelenlegi elnöke *Szlopovszky Péter* meleg hangú beszéde kíséretében tíz tagú küldöttség által és *nt. Banczik Sámuel* felsőköri dekáns s *Kolbeher János* rimabányai lelkész urak jelenlétében lett az ünnepeltnek rimabányai lakásán átnyújtva. Az elnök beszéde és a kartársi szeretet ezen tanujele az ünnepeltet nagyon kellemesen érintette és könnyezésig hatotta meg. Megköszönő szavaiban amidőn kijelenté, hogy mint mindig, úgy ezután is élete utolsó percéig tanító akar maradni, s mint ilyen továbbra is az egylet szeretetébe ajánlja magát, kívánva reá az ég bő áldását, hogy ténykedésével összes tagjait magasztos, de nehéz pályán a haladás s korszerűség útjain gyamolítsa, kormányozza egyházunk és szeretett édes hazánk javára. Ezután az egész küldöttséget vendégszerető házána marasztalta, hol is magyaros izletességgel elkészített ebéd elköltése után is — melynel minden fogást egy-egy toaszt követett, többszörösen élette az ünnepelt házigazdát, a jelen volt két lelkészt, a véletlen által oda jött *Porubszky Imre* t. b. főszolgabíró, az egylet elnökét stb. — a nap teljes lenyugtáig a legvidámabb hangulatban maradt. —r—l.

**Hangverseny és színelőadás.** A rozsnói jótékony nőegylet, saját tőkéje gyarapítására, mult hó 26-án színelőadással egybekötött hangversenyt rendezett, melynek műsora változatos és vonzó volt. A hangverseny műsorának 4-ik pontját *Türkölly László* helybeli törvényszéki jegyző zongora-játéka képezte, aki népdalokat adott elő ritka szép gyakorlottsággal és igazi magyar érzéssel, általános tetszést mellett és nagy lelkesedést keltve.

**Még egyszer az iskoláról.** A lefolyt iskolai év befejeztével telemeltük iskolánk és a tanítókat érdeklében óvó szavunkat azon állapotok megszüntetése céljából, hogy a gymnasiumi növendékeknek a tanári kar tagjainál való elhelyezése egyszer már beszüntetessék. Reá mutattunk akkor arra, hogy a tanuló ifjak ilyen módon elhelyezéséből a tanári kar tagjai hozzájuk nem illő gscheftet nem üzhetnek s hogy az ily eljárás magára a tanítészetre s annak jó hírnevére hatványos befolyást gyakorol. — Lapunknak ez irányú felszólalása magánérdekek szolgálatától teljesen távol áll, s általa kizárólag a gymnasium érdekét kívánja szolgálni. Azt kell hinnünk, hogy ezt maguk a tanárok is belátták, mert ellenes esetben bizonyára akadt volna a tanári karban, ki közé tett hírnökre választ nyújt vala be. Ha tehát felszólalásunk helyes, úgy megvárhatjuk, sőt meg is követeljük a gymnasiumot vezető igazgatóságtól, hogy ezen eddigi gyakorlatnak végre valahára erélyes fellépés által véget fog vetni.

**Műkedvelői előadás.** A Rimaszombati időző főgimnáziumi tanuló ifjuság szeptember 2-án a „Három Rózsa” nagytermében táncmulatsággal összekötött műkedvelői előadást rendezett. Előadott *Zachariásné Kallós Ilona* „A titok” című 3 felvonásos népszínműve. A szereplőkről, kik mindent elkövettek, hogy működésük által a jótékonykodás oltárára pár fillért gyűjtsenek, bírálatot nem mondhatunk, mert minden műkedvelő, kit a szép cél iránti nemes jóindulat vezérelt, annyi tudást visz a színpadra, a mennyivel bír, s már maga az a tény, hogy költséget, fáradságot nem kímélve, a műkedvelőség nehéz kötelességét magára vállalja, elismerést érdemel. Azonban a rendező, ki ezt a kis lelkesült gárdát tanította, a szerepeiket szétszította és felléptette, minden esetre bírálat alá esik, mert ő van hivatva megítélni azt, ki mily szerepben, mily képességgel lépjen a deszkákra, neki kellett volna első sorban megítélni azt, hogy a darab előadható-e vagy nem, ha ő maga nem ért hozzá, hívott volna meg ahhoz értő egyént, mert így felléptetni a szereplőket nem szabad, nem első sorban a közönség érdekében, de nem szabad a szereplők érdekében sem. Az előadás 11 óra tájban ért véget; mit tánc követett.

**Anyakönyvi kimutatás.** A rimaszombati anyakönyvi hivatalnál, év augusztus havában következő szüle-

tések, házasságok és haláloszások jelentettek be: *Született* összesen 13 gyermek. Ebből fiú 6, leány 7. — *Házasságot kötöttek:* *Király Mihály* és *Jakab Mária* egy vallásnak. *Haluska József* és *Makuvinyi Erzsébet* egy vallásnak. *Ruttkay Jenő* és *Gasko Rozsa* vegyes vallásnak, *Csoloti István* és *Durda Anna* egy vallásnak, *Szikorszky Lajos* és *Markovics Etelka* vegyes vallásnak. — *Elhaltak:* *Czeber Géza* 4 hónapos, \**Deme Lajos* 26 éves, \**Stefanik Pálné* 54 éves, *Teleky Jánosné* 72 éves, \**Bangó Gézané* 30 éves, \**Bari Balázs* 2 hónapos, \**Héver József* 24 éves, \**Nagy Sándor* 22 éves, *Daruyi Molnár János* 47 éves, özv. *Belicza Mártonné* 50 éves, özv. *Józsa Ignáczné* 65 éves, *Tóth János* 72 éves, *Borsos Mária* 14 éves, *id. Tóth Istvánné* 59 éves, *Schmidt Iván* 54 éves, *Batta Miklós* 60 éves, \*özv. *Ruszó Sámuelné* 74 éves, \**Martiny Mária* 17 éves. A \*-gal jelöltek a gömörmezei közkórházban haltak el.

**A „lawn-tennis társaság”** mult pénteken este a kaszinó nagytermében hajnalig tartó kedélyes mulatságot rendezett, melyben a játékbán résztvevő mindkét nembeli ifjuság csaknem teljes számban együtt volt s úgy ők, mint kísérőik kitünően mulattak.

**A vörös kakas Nagy-Rőczen.** Szeptember 1-én d. u. 3 órakor a róm. kath. templom tetőzete kigyulladt, hihetőleg valami eldobott cigarettáról, melyet a toronyban járó gyermekek dobta ki az erkélyről. — A nagy forroság miatt különben is száraz faszindely gyorsan tüzet fogott s lángba borítá az egész tetőzetet, szerencsére a toronyba vezető vasajtó zárva volt s így csak az óralap körüli kis nyíláson kaphatott be a toronytetőzet bádoglemeze alá s tomvasztá el az eresz deszkázatát. A kár így a toronyban nem valami tetemes, mindezek biztosítva voltak. Nagyobb baj volt aztán, hogy a templom tetőzetről, a szerencsére csekély szellő s a fel szálló lángok fél szindely zsarútnokot is elsodortak magukkal a közvetlen szomszédságban levő kath. iskolára s a szomszéd házakra, melyek 10—20 helyen is kigyulladtak, de szerencsére pusztá kézzel eloltattak. Midőn már a templomtető majdnem a lángok martaléka lett, a városnak kisérczei utcájában, távol a tüztől gyuladtak ki az épületek, melyeket tova szálló szikrák lobbantottak fel, itt aztán bő aratása volt a bösz elemnek, a különben is zsufolva épült házak, ólak, csürök s a közben elhelyezett takarmány és trágyadombok bő táplálékot nyújtottak a veszedelemnek; annyival inkább, mert a tűzoltócsapat teljesen fejét veszté, nem volt a ki tervszerű, gyors áttekintéssel a kellő védelmet eszközölte volna, a csapat gyakorlatlan, a vezető parancsnoklás erélytelen, tehetetlen, sőt mondhatnók: e tekintetben teljesen avatatlan kezében lévén, még a legelemibb tűzoltói fellépésnek is hijjával voltak. A fecskendők kenetlenek, a csövek lyukak, szóval a szerelvények teljesen gondozatlanok voltak. Isten különös kegyelme, hogy szél nem támadt, mert az egész város menthetlenül porrá égett volna. Tűzrendőri intézkedésről itt szó sincs, takarmány, trágya s minden gyulható anyag szabadon beraktározható a lakházak közé, az épületek többnyire kémény nélküliek. Mindezen elővigyázati intézkedések elhanyagoltak, leégett egy lakóház, 18 kisebb-nagyobb szin, kamara, 8—10 ezer forint értékben, továbbá temérdek takarmány, épületanyag, 6 hizott sertés. — A mily kevés hasznót tettek a helybeli tűzoltók, annyival inkább kitüntették magukat a vidékről összefutott jolsvai, hisnyóvízi, vizesréti, kis-rőczei, különösen a hosszuréti földmivelőlőköl álló egyintetű fegyelmzett működésükkel. — Hiszük, hogy a város előjárósága a tűzbiztonság ilyenét laza állapotát, e tüzesetnél alaposan kiösmerve, gondoskodni fog arról, hogy a város vagyoni érdekeit védeni hivatott tűzoltóság minél előbb reorganizáltassék. *Jód Vizi.*

**Hangverseny Tornallyán.** A gömör-kishontvármegyei általános tanító-egylet negyedszázados jubiláris közgyűlése alkalmából Tornallyán a „Fehér ló” szálloda nagytermében folyó hó 11-én a „segély-alap” javára hangversenynyel egybekötött jótékonycélu táncmulatságot rendeznek. — Az estély műsora ez: 1. Turista induló. *Sz. Nagy Józseftől*, előadja a vegyes kar. 2. Férjhez menjek? (monológ) *Illosvay H.-tól*. Előadja *Fischer Margitka* k. a. — 3. Magyar népdal-egyveleg. Zongorán játsza *Nagy Albert*. — 4. Tréfás dalok. Éneklí egy családí gyermekkar. — 5. *Rakóczy Ferencz* Rodostón (Mélodráma) *dr. Várady A.* költeménye, zenéjét szerzé *Abrányi Kornél*. Bogár *Margit* urnő zongorajátéka mellett előadja *Borsody Jolánka* k. a., hegedűn kíséri *Stefanyák Róbert*. — 6. Dalok „1000 év”-ből *Verő Györgytől* *Eneklí Bogár Aranka* k. a., zongorán kíséri *Bogár Lajos*. — 7. Heten vagyunk, *Szász Karolytól* *Szavajla Polgár Julia* k. a. — 8. Magyar népdalok *Előadja a vegyes kar.*

**Egészségügyi kimutatás.** A vármegye tisztí főorvosának augusztus havi jelentése szerint augusztus 1-től—augusztus 31-ig előfordult fertőző megbetegedés: *Vörhög:* Rimaszombat 1, Rozsnó 1, Murány 11, Murány-Hosszurét 1, Polonka 4 (mgh. 1), Ragaly 4. — *Kanyaró:* Jolsva 22 (mgh. 1), Nagy Rőcze 37, Kövi 1, Murány 7, Pohorella 48 (mgh. 6), Ratkó 19, Ratkó-Bisztró 38, Ratkó-Lehota 12, Ratkó-Szuha 27, Szirk 21, Turesok 7, Vereskő 3, Felső-Balog 1, Iványi 4, Jeszte 3, Tajti 6 (mgh. 1), Rimaszécs 2, Klenőcz 1, Nyustya 1, Csuesom 9, Henckő 9 (mgh. 4) Körös 11 (mgh. 1), K. H.-Hosszurét 11, Kis-Veszverés 6, Nagy-Veszverés 8 (mgh. 1), Szalóc 2, Kelemér 8, Királyi 1, Tornallya 22. — *Hökhurut:* Ajnácskő 3, Egyházasbást 1, Henckő 5 (mgh. 1), Kis-Veszverés 5, Nagy-Veszverés 7. — *Ronesoló toroklob:* Feled 1, Balogfalva 1. — *Hasi haggymáz:* Hosszuszó 2, Lökősháza 1, Füge 1.

**Lopás.** A mult héten *Farkas Ábrahám* tamásfalvi földbirtokost rútol meglópták, s sok zabot, árpát, és egyéb gabonanemteket vittek el az idej terméséből. Az ispánt, kinek része volt a tolvajok munkájának könnyítésében, mint halljuk — letartóztatták, s a lopás ügyében megindult a nyomozat, a mely jó uton halad és a tettesek kilétét ki is fogja deríteni.

**Előmunkálati engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter *Mandel Gyula*, *Hoffmann Sándor* és *Quittner Vilmos* építési vállalkozók, budapesti lakosoknak a murányvölgyi helyi érdekű vasút Jolsva állomásától kizárólag *Nandras, Kövi, Rákos* és *Répas* érintésével *Ratkóig*, esetleg a m. kir. államvasutak *Tornallya* állomásától *Otrokoes, Lökősháza, Harkács, Sankfala, Lévárt, Dereks,* továbbá *Kövi, Rákos* és *Répas*

irányában ugyancsak *Ratkóig* vezetendő gőzmozdonyú helyi érdekű vasútvonalra, hivatali elődje részéről az 1898. évi július hó 26-án kelt rendelettel kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratott számitandó további egy év tartamára meghosszabbította.

**Nyilvános nyugtázás.** A rimaszombati polgári olvasókör által folyó hó 3-án saját helyiségében tartott házi-estély alkalmával a bevétel volt 55 frt 16 kr. a kiadás volt 46 frt — kr.

Maradvány . 9 frt 16 kr.  
Köszönettel nyugtázzuk a következő szives felülfizetéseket: *id. Rábely Miklós, Rónay Gyula, Szabó József m., Mindszenty Kálmán, Benkő János (Füle), Králik Béla, Barányi György, Tiesinszky Károly, Diek Áron, Káposztás László és Rakottyay Danó* urak 50—50 kr-ával 5 frt 50 kr. *Tarjányi Béla* és *Tarjányi János* urak 20—20 kr. *N. N. 10 kr.* — Rimaszombat, 1899. szept. 4.  
*Rónay Gyula*, pénztárnok.

**Nyilvános számadás.** A Rimaszombati időző főgimnáziumi tanuló ifjuság által augusztus hó 12-én és szeptember hó 2-án a „Három Rózsa” tartott műkedvelői előadások összes bevételei a felülfizetésekkel volt: 145 frt 10 kr.  
Az összes kiadások pedig 162 frt 89 kr.

Hiány . 17 frt 79 kr.  
Felülfizettek: *Molnár Józsefné* urnő 10 frt, *Hamaliár Lajos* 1 frt 50 kr., *dr. Wallentinyi Dezső* 1 frt, *Bodor István* 1 frt, *Böhm József* 50 kr., *Liszky Miklós* 10 kr., *N. N. 40 kr.*, *Suhajk Pál* 10 kr. — Rimaszombat, 1899. szeptember 5-én.  
*A rendezőség.*

## A kiadóhivatal üzenete.

**M. 0.65 tanárné.** Mint teljesen megbízható, gyorsan száradó és tartós szobapadló-fényezés a *Christoph-féle* lackot ajánljuk, melyet *Braun Zsigmond* rimaszombati vaskereskedőnél lehet kapni.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

## Magán-hirdetések.

### Hirdetmény.

675 sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírószág 1899. évi S. p. 328/3. számú végzése következtében **Institúrisz Endre** ügyvéd által képviselt **Bútor Pál** javára **ifj. Bútor Mihály** ellen 244 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt, 348 frt 50 kr-ra becsült szarvasmarhák és juhokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbírószág V. 472/2. 1899. számú végzése folytán 244 frt tőkekövetelés, ennek 1899. évi április hó 3-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 31 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig **Klenőczon** a város házána leendő eszközésére **1899. szept. hó 13-ik** napjának d. e. 11 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1899. évi augusztus hó 31-én

**Gasko János**, kir. jbir. végrehajtó.

## Bank-kölcsön közvetítő iroda

**WEISZ SAMU**

órás- és ékszerésznél **Losonczon.**

Közvetít ingatlanokra kölcsönöket

15—20 egész 50—60 évi visszafizetésre,

annuitás 3 1/2, 4 és 4 1/2 % -ra.

Konvertál minden összeget

**300 forinttól fölfelé**

előleges kiadás nélkül.

Közvetítési díj mérsékelt és lebonyolítás után fizetendő.

**Káptalani kölcsönöket**

6% -ra, évenként egyszeri utólagos kamatfizetéssel.

Levélbeli kérdésekre felvilágosítással szivesen szolgálunk.

11—12

### Hirdetmény.

716 sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881-ik évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az egrí kir. járásbírószág 1897. évi 5882. számú végzése következtében **Altörjay Sándor** ügyvéd által képviselt **Epstein Dávid** javára **Bedekovich Géza** ellen 250 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt, 1082 frtra becsült házi butorok, lovak, kocsis és cseplőgépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbírószág V. 305/4. 1898. számú végzése folytán 250 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi augusztus hó 15-től járó 5% kamatai és eddig összesen 33 frt 25 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombati, alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi **szeptember hó 16-ik napjának** délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1899. szeptember hó 5-én.

**Gasko János**, kir. jb. végrehajtó.

## Pályázat.

A „Magyar általános kőszénbánya részvénytársulat“ bányagazgatósága Putnokon, a királdi bányalovak számára az 1900. év január hó 1-étől 1900. év december hó 31-éig szükségelendő

**800—850 q. széna**

szállítását pályázat útján kívánja biztosítani. A pályázatok f. évi **szeptember hó 15-éig a putnoki bányagazgatósághoz** zárt levél útján nyújtandók be.

A szállítási és egyéb feltételek a bányagazgatóságnál a hivatalos órák alatt (d. e. 8—12-ig, d. u. 2—6-ig) bármikor megtekinthetők.

Putnok, 1899. augusztus 30.

Magyar általános kőszénbánya részvénytársaság bányagazgatósága. **Hönsch.**

## Tanulóul.

Egy 13—14 éves ifju, ki magyarul jól olvasni és a helyesírás szabályai szerint írni tud, tanulóul e lap nyomdájában azonnal felfogadtatik.

## A kőbányai

**Király-Sörfőző részv.-társaság**

## „Góliát“

# MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemebb üdítő ital.

**Dr. Korányi és Dr. Kétly** egyetemi tanár urak gyógyezelokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

18—30

**Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.**

Óvakodjunk utánzatoktól.

Eredeti minőségben kapható Rimaszombatban **Heksch Bertalan** fűszerkereskedésében.

Szagtalan és nyomban száradó

Christoph-fénylakk törvényesen védve. Kérjük valódi Christoph-fénylakkot.

**Christoph Ferenc**  
SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtatassanak, mivel a **kellemetlen szag** és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakkoknak sajátja, **elkerül** a mázolásnál. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyval főtörülhető anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

**színezett szobapalló-fénymázt,**

**sárgásbarna és mahagonibarnát,** mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra **Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást** stb.; van azután

**tiszta fénymáz (színezetlen)**

**új pallókra és parkettre,** mely eszupán fényt ad. Különösen parkettre s olajfestékekkel már bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a famustrát. **Postacsomag,** körülbelül 35 négyszög mtr (két középnyagságu szobara való) 5 ftr 90 kr, vagy 9 1/2 márika

**A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak ide küldendők.** Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cizégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több, mint **1850. éve létező gyártmányt** sokféle **utánozzák** és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a cizélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba

**CHRISTOPH FERENC,**

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. Prága, K. Berlin

Kapható: **Rimaszombatban** Braun Zsigmondnál. — **Losonczon**: Illavszky Jánosnál. — **Besztercebányán**: Novák Lajosnál. — **Salgó-Tarjánban**: Grönlfelder M.-nél. 9—12

## CSERÉPKÁLYHÁK



a híres zsaluzsányi tűzmentes agyagból elkészítve, nagy választékban kapható

**Braun Zsigmond**  
vaskereskedésében  
Rimaszombatban.

A kályhák esiszolva állíttatnak.

## Kiadó lakás és eladó ház.

**Rimaszombatban, Losonczi-utoza,** Brones udvarban négy szoba, konyha, kamara, pincze s egyéb szükségelt mellékhelyiségekből álló lakás bérbeadó

**Losonczi-utoza 10. sz. alatti** külön álló sarokház és beltelek eladó. Értekezhetni lehet **Nagy Ferencz** városi főjegyzővel.

1—2

## MANDEL és DEUTSCH

**RÖFÖS-, DIVAT- és KÉZMŰÁRUHÁZA RIMASZOMBAT.**

(Erzsébet-tér, Samarjay-féle ház.)

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Glücksthal Mór** ur **rőfös- és divatáru üzletét átvettük** és azt

## MANDEL és DEUTSCH

ezég alatt **Rimaszombatban, Erzsébet-tér Samarjay-féle házban** tovább vezetjük.

Midőn ezt a mélyen tisztelt közönséggel tudatni szerencsénk van, nem mulaszthatjuk el figyelmükbe ajánlani dusan berendezett

## rőfös-, divat- és kézműáruházunk

megtekintését, a hol is a legfinomabb czikkeknak is olesó áráról meggyőződést szerezhetnek.

**Az átvett árukat meglepő olesó árban árusítjuk ki.**

Teljes tisztelettel

**MANDEL és DEUTSCH.**

3—\*

## Bel- és külföldi borok és pezsgők, friss és konzervált halak.

## KOHN ADOLF

**fűszer-, liszt-, esemege-, déligyümölcs-, koral főzelék-, friss gyümölcs- és ásványviz-kereskedése, sütőde-tulajdonos**  
**RIMASZOMBAT.**

Erzsébet-tér (volt Fő-tér) 17. szám, a ref. templom mellett.

Tisztelettel hozom köztudomásra, hogy ez idén is **több szállótelepet vettem meg,** s kitünő ízű, zamatos esemege-szállóval bőven el vagyok látva. A nagy mennyiség miatt az üzletemben árusított szálló árát a minimumra szállítottam le, úgy hogy kilóját **26** krral, 5 kilos kosár szálló vételénél pedig kilóját **24** krral számítom. Ismeteladókknak még e mellett is árendeményt biztosítok.

**Dusan felszerelt fűszer- és esemege-üzletemet és sütőde-met a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom.**

Különféle bel- és külföldi esemege-sajtók, liptói túró, szalámi és vegyes hideg felvágottak.

Bel- és külföldi rum, cognak, likőrök, szilvörüm, porvöröska, torkóly és mindenféle szeszes italok.

**Naponta friss sütemény saját sütődejéből.**

1—\*

## KOHN ALBERT fakeskedő Rimaszombat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy nagyobb, előnyösebb bevásárlások folytán az **összes faanyagok,** valamint a raktáron levő gazdasági gépek, eredeti Gubiez-ekék, kátrány-lemez, zsaluzsányi cserép és zszindely, tölgyepallók és tölgyoszlop és mindennemű gazdasági eszközök **árait leszállítottam.**

A eszéplési és közeledő őszi idény alkalmával legjutányosabb árban szállítok Salgó-Tarjáni, Putnoki és Vadnai köszenet, métermázsanként és egész vagonrakományként, gazdasági gépeket el-**árusítok részletfizetésre is.**

**Fontos biztosítási ujtás.**

Az 1831-ben alakult és 153 millió o.-m. ért. kor. alaptőke és készpénzbeli alapok felett rendelkező **cs. kir. szabad. triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali)** gömörmegeyi főgynökségét bírom, a biztosítás legújabb intézményét.

**Jelzálog-biztosítást** eszközölöm, továbbá előforduló mindennemű **tűzbiztosítást,** épületek, takarmány és aratási készletek, ugyszintén törzs- (pauzehal) biztosítást és egyéb ingóságot, a **legolcsóbb és legelőnyösebb** díjtételek mellett elfogadtatnak; a biztosítási intézmény ma már igen elterjedt ágazatát az **életbiztosítást** leghathatósabban cultiválva, bátorkodom intézetem felette előnyös táblázatait és legolcsóbb díjtételeit ajánlani, ugyszintén a most már oly népszerű **balesetbiztosításokra** vonatkozólag is, a midőn mindenki csekély díjzítés mellett, bekövetkezhető balesetek ellen, esaládjáról gondoskodhat.

Ezentul is mint eddig, főtörekvésem igen tisztelt vevőim legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálása iránt fog irányulni; az eddig irántam tanusított jóakaratu támogatást megköszönve, vagyok teljes tisztelettel

**KOHN ALBERT fakeskedő**

és a triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali) gömörmegeyi főgynöke

3—\*